

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av intern kontroll av byggfakturor

Rapport nr 19/2013

Februari 2014
Susanne Hellqvist, revisor, revisionskontoret

Innehåll

1. SAMMANFATTNING	3
1.1 REKOMMENDATION.....	4
2. BAKGRUND	4
2.1 REVISIONSFRÅGA	4
2.2 REVISIONSKRITERIER	4
2.3 ANSVARIG STYRELSE ELLER NÄMND	4
2.4 METOD.....	4
3. GRANSKNINGENS IAKTTAGELSER.....	5
3.1 ATTESTORDNING	5
3.2 RESULTATET AV 2012 ÅRS FAKTURAGRANSKNING	5
3.3 RESULTATET AV 2013 ÅRS FAKTURAGRANSKNING	5
3.4 VÅR KOMMENTAR	7

1. Sammanfattning

Vi har genomfört en uppföljande granskning av landstingets interna kontroll av byggfakturor. Granskningen visar på en förbättring i förhållande till en granskning år 2012:

Iakttagelser år 2012	Iakttagelser år 2013
Fastighetsförvaltningen saknade en dokumenterad aktuell attestförteckning.	En uppdaterad dokumenterad attestförteckning finns.
I fakturahanteringssystemet IM fanns flera felaktigt upplagda attesträtter för basenhet fastighet. Det handlade dels om anställda som inte längre hade befogenhet att attestera, dels om anställda som slutat men som fanns kvar i systemet.	De felaktigt upplagda attesträtterna är nu korrigerade.
Av totalt 221 granskade byggfakturor för perioden 1 januari-31 augusti 2012 hade drygt 70 procent ofullständiga underlag. I fakturorna med ofullständiga underlag hade leverantörerna inte bifogat tidrapporter som styrkte antalet arbetstimmar eller verifierat som styrkte materialkostnaderna. Trots att fakturorna var ofullständiga hade attestanterna godkänt utbetalningar till leverantörerna.	Av totalt 204 granskade byggfakturor för perioden 1 juni-31 december 2013 hade 13 procent ofullständiga underlag. I merparten av fakturorna har leverantörerna bifogat tidrapporter som visar vad som är utfört, vilket datum och av vilken hantverkare.

Fastighetsförvaltningen har enligt uppgift inte tagit fram några skriftliga rutiner för fakturahanteringen. Chefen för verksamhetsområdet service och fastighetschefen anger dock att basenhet fastighet under år 2013 arbetat för att förbättra fakturakontrollerna. Mot bakgrund av att cirka var tionde faktura i stickprovet saknade fullständiga underlag bedömer vi att fastighetsförvaltningen bör fortsätta arbetet med att utveckla kontroller och rutiner för fakturahanteringen.

Vi bedömer att fakturahantering inom fastighetsområdet är förknippat med stora risker. En oväntad iakttagelse i granskningen är att landstingsstyrelsen inte fångat upp riskerna i sitt internkontrollarbete. Området ingår inte i styrelsens riskanalys och internkontrollplan för år 2013.

1.1 Rekommendation

Vi rekommenderar landstingsstyrelsen att uppmärksamt följa arbetet med att utveckla den interna kontrollen inom fastighetsförvaltningen. I detta ingår att styrelsen:

- Följer upp att det finns rutiner som säkerställer att byggfakturor blir tillräckligt kontrollerade.
- Säkerställer att det med jämna mellanrum genomförs stickprov inom området.

2. Bakgrund

I samband med en upphandlingsgranskning år 2012 kontrollerade revisionskontoret ett urval byggfakturor i fakturasystemet Invoice Manager. Stickprovet var avgränsat till fakturor som avsåg måleri- och golvarbeten för perioden januari-augusti 2012. Kontrollen visade att 68 procent av fakturorna som avsåg måleriarbeten och 75 procent av fakturorna som avsåg golvarbeten hade ofullständiga fakturaunderlag.

I en skrivelse till landstingsstyrelsen i november 2012 bedömde revisorerna att basenhet fastighet inte hade rutiner som säkerställde att byggfakturor blev tillräckligt kontrollerade. I ett yttrande till revisorerna i mars 2013 instämde styrelsen i att bristerna inte var acceptabla. Det framgick dock inte vilka åtgärder styrelsen planerade att vidta.

2.1 Revisionsfråga

Granskningen har sökt svar på om landstingsstyrelsen säkerställt en god intern kontroll av leverantörsfakturor inom fastighetsområdet. Med detta avser vi om det finns rutiner och kontroller som säkerställer att fakturorna uppfyller landstingets krav enligt förfrågningsunderlag och avtal.

2.2 Revisionskriterier

Vår bedömning av landstingsstyrelsens ansvarsutövande utgår från kommunallagens 6 kapitel 7§ enligt vilken en nämnd ska säkerställa en god intern kontroll inom sitt ansvarsområde.

2.3 Ansvarig styrelse eller nämnd

Landstingsstyrelsen.

2.4 Metod

Granskningen har genomförts med dokumentstudier och ett stickprov på ett urval byggfakturor. I fakturagranskningen har projektledaren fått bistånd från Jonas Hansson, revisor vid revisionskontoret. Vi har stämt av resultatet av granskningen med chefen för verk-

samhetsområdet service samt med landstingets fastighetschef. Rapporten har även kvalitetssäkrats genom att den granskats av annan sakkunnig vid revisionskontoret.

3. Granskningens iakttagelser

3.1 Attestordning

2012 års granskning visade att fastighetsförvaltningen saknade en dokumenterad aktuell attestförteckning. En annan iakttagelse var att det fanns flera felaktigt upplagda attesträtter för basenhet fastighet i fakturasystemet Invoice Manager. Det handlade dels om anställda som inte längre hade befogenhet att attestera för ett kostnadsställe, dels om anställda som slutat men som fanns kvar i systemet.

Från chefen för verksamhetsområdet service har vi fått en dokumenterad, uppdaterad attestordning för fastighetsförvaltningen. Vi har även genomfört en kontroll som visar att de felaktigt upplagda attesträtterna nu är korrigerade.

3.2 Resultatet av 2012 års fakturagranskning

I 2012 års granskning tittade vi på totalt 221 fakturor för golv- och måleriarbeten från den 1 januari till den 31 augusti 2012. Av dessa hade totalt 160 stycken ofullständiga fakturaunderlag. Det motsvarade drygt 70 procent av de granskade fakturorna. I fakturorna med ofullständiga underlag hade leverantörerna inte bifogat tidrapporter som styrkte antalet arbetstimmar eller verifikat som styrkte materialkostnaderna. Trots att fakturorna saknade fullständiga underlag hade attestanterna godkänt utbetalningar till leverantörerna.

Chefen för verksamhetsområdet service anger att den bristande fakturakontrollen hängde samman med en stor arbetsbelastning för projektledare och förvaltare till följd av landstingets problem med sjuka hus år 2012. Fastighetsförvaltningen har enligt uppgift inte tagit fram några skriftliga rutiner för fakturahanteringen. Under år 2013 har dock basenhet fastighet enligt verksamhetsområdeschefen och fastighetschefen arbetat för att förbättra fakturakontrollerna. Fastighetsförvaltningen har bland annat ställt högre krav på vilka underlag leverantörerna ska skicka in.

3.3 Resultatet av 2013 års fakturagranskning

Vi har granskat 204 stycken byggfakturor i fakturasystemet Invoice Manager med ankomstdatum den 1 juni t.o.m. den 31 december 2013. Stickprovet har varit avgränsat till definitivbokade fakturor från leverantör nummer ett för golvarbeten och leverantör nummer ett för måleriarbeten enligt ramavtal för år 2013.

Projektledare och förvaltare vid fastighetsförvaltningen avropar från ramavtal för byggtjänster i enskilda investeringsprojekt och för

planerade och akuta underhållsåtgärder. Ersättning utgår enligt avtalen för redovisade självkostnader, avtalade à-priser och procentpåslag enligt anbud. För golvarbeten gäller ersättning per arbetad timme. Måleriarbeten ska i normalfallet debiteras per kvadratmeter enligt avtalad prislista. Leverantörerna kan enligt avtal efter särskild överenskommelse med landstinget debitera timersättning för måleriarbeten.

Av förfrågningsunderlag och avtal framgår att leverantörsfakturorna ska innehålla uppgift om:

- Referensnummer
- Objektets namn (fastighet)
- Beställarens projektnummer
- Verifikat på inköpt material
- Tidsredovisning (vid timersättning)

Vi har kontrollerat om fakturorna omfattar tidsrapporter som verifierar antalet arbetstimmar och verifikat som styrker debiterade materialkostnader.

Stickprovet visar att 178 av 204 fakturor är fullständiga. I de 26 fakturor som har ofullständiga underlag saknas antingen tidsrapporter eller verifikat som styrker materialkostnader. I några av fakturorna har leverantörerna bifogat fel tidsrapporter. Totalt uppgår andelen fakturor med ofullständiga underlag till 13 procent.

Av de 204 granskade fakturorna finns bifogade tidsrapporter i 191 stycken, vilket motsvarar cirka 90 procent av fakturorna. Av bifogade tidsrapporter (dagböcker) framgår vilken typ av arbete som är genomfört (exempelvis spackling), vilken hantverkare som har utfört arbetet samt vilket datum. Tidsrapporterna innehåller inte information om klockslag för arbetena. I fakturor som saknar tidsrapporter framgår endast antalet arbetade timmar.

I några fakturor saknas verifikat som styrker de materialkostnader som leverantörerna debiterat landstinget. Det handlar exempelvis om fall där leverantörerna köpt in golv men inte bifogat faktura eller kvitto som styrker leverantörens kostnad för inköpet.

När leverantörerna använder material från egna lager bifogar leverantörerna materiallistor som verifikat. Av förteckningarna framgår artikelnummer, mängd och à-priser för förbrukat material. Enligt uppgift från fastighetsförvaltningen gör attestanterna i dessa fall rimlighetsbedömningar baserade på erfarenheter av tidigare arbeten och materialpriser.

3.4 Vår kommentar

Granskningen visar på en förbättring i förhållande till iakttagelserna i 2012 års granskning. Antalet fakturor med ofullständiga underlag är avsevärt mindre än i motsvarande stickprov år 2012. Mot bakgrund av att cirka var tionde faktura i stickprovet saknade fullständiga underlag bedömer vi dock att fastighetsförvaltningen bör fortsätta arbetet med att utveckla den interna kontrollen.

Hantering av byggfakturor ingår inte i styrelsens riskanalys och internkontrollplan för år 2013. Vi bedömer att området är förknippat med stora risker och det är därför oväntat att styrelsen inte fångat upp riskerna i sitt internkontrollarbete för år 2013.

Umeå den 20 februari 2014

Susanne Hellqvist
Revisor
Västerbottens läns landsting